

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In het coalitieakkoord van 15 december 2021, 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar te toekomst', hebben partijen afgesproken dat per studiejaar 2023-2024 de basisbeurs weer wordt ingevoerd in het hoger onderwijs. Tevens is afgesproken dat voor studenten voor wie geen basisbeurs beschikbaar is geweest de keuze krijgen tussen korting op hun studieschuld of een studievoucher. Hiertoe is het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs hoger onderwijs opgesteld dat eerder in internetconsultatie is geweest. Het wetsvoorstel heeft ook consequenties voor de op de WSF 2000 gebaseerde lagere regelgeving, zoals het Besluit studiefinanciering 2000 (BSF 2000). Het gaat om wijzigingen in verband met de introductie van een tegemoetkoming voor studenten die onder het leenstelsel hebben gestudeerd, de omzetting van de studievoorschotvouchers voor de eerste vier cohorten die onder het leenstelsel hebben gestudeerd in een tegemoetkoming en enkele technische wijzigingen.

2. Wie zijn betrokken?

De minister van OCW is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet studiefinanciering 2000. DUO is belast met de uitvoering van deze wet en het Besluit studiefinanciering 2000 en de onderliggende wijziging. Het voorstel raakt studenten die op dit moment studeren of binnenkort gaan studeren, maar ook studenten die de afgelopen jaren onder het leenstelsel hebben gestudeerd.

3. Wat is het probleem?

Op grond van het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs hoger onderwijs moet bij (of krachtens) algemene maatregel van bestuur worden geregeld hoe uitvoering wordt gegeven aan de tegemoetkoming. Dit besluit geeft hier uitwerking aan.

4. Wat is het doel?

Het algemene doel van een studiefinancieringssysteem is een doelmatig en rechtvaardig stelsel van studiefinanciering, dat de (financiële) toegankelijkheid van het onderwijs waarborgt. Daardoor ontstaat een stelsel waarin iedereen die kan én wil studeren die kans met beide handen kan pakken. Ook onder het leenstelsel is dit doel niet in het gedrang gekomen. Wel is gebleken dat de visie op schulden sinds de invoering van het leenstelsel is veranderd. Dit maakt dat het kabinet Rutte IV het studiefinancieringsstelsel wenst aan te passen.

Daarnaast is het doel dat studenten na hun afstuderen klaar zijn om hun eerste stappen op de arbeidsmarkt en woningmarkt te zetten en zo ook mee te werken in en aan Nederland. Dat moet ook financieel mogelijk zijn. Daarom vinden we het onwenselijk dat studenten met te hoge schulden afstuderen.

Naast een basisbeurs wordt een eigen investering van de student gevraagd waarbij rekening wordt gehouden

met de financiële draagkracht van ouders. Daarom blijft er een inkomensafhankelijke aanvullende beurs bestaan en wordt deze uitgebreid voor studenten met ouders met een inkomen tot € 70.000 (prijspeil 2022).

Daarnaast wil de regering de studenten die geen basisbeurs hebben ontvangen een financiële tegemoetkoming geven. De basisbeurs en de tegemoetkoming zijn geregeld met het wetsvoorstel. Op dit moment is niet geregeld op welke wijze de tegemoetkomingen aan de (oud)studenten worden verstrekt.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De rol van de overheid in het hoger onderwijs is gelegitimeerd door het maatschappelijk belang ervan. Een goed opgeleide beroepsbevolking – van mbo tot wo-gediplomeerden – is van belang voor de Nederlandse economie. Daarom wordt gestimuleerd dat iedereen die wil studeren, die mogelijkheid ook krijgt en de vrijheid voelt om die keuze te maken. Hoge toekomstige schulden mogen daar geen belemmering voor vormen.

Om gevolg te kunnen geven aan de voorstellen uit het regeerakkoord is inmiddels een wetsvoorstel ingediend om de Wet studiefinanciering 2000 te wijzigen. Bij (of krachtens) AMvB moet worden geregeld hoe uitvoering wordt gegeven aan de daarin aangekondigde tegemoetkomingen.

6. Wat is het beste instrument?

Voor herinvoering van de basisbeurs in het hoger onderwijs en het uitkeren van de tegemoetkoming is wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 nodig. In het wetsvoorstel waarin de wet is gewijzigd is bepaald dat bij (of krachtens) AMvB moet worden geregeld hoe uitvoering wordt gegeven aan de tegemoetkoming.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De studenten die daarvoor in aanmerking komen ontvangen vanaf 2025 een tegemoetkoming(en).

DUO wordt belast met uitvoering van de tegemoetkomingen.